

آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

(شماره 2/244759 مورخ 1393/12/24)

مقدمه

به استناد بندهای 2، 8 و 12 ماده 3 آیین‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب 93/7/28)، آیین‌نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود.

ماده 1- هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیتهای آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده 2- تعاریف

1. **وزارت:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
2. **دانشگاه:** منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیر دولتی) است که دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی‌ربط بوده و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.
3. **آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.
4. **دانشجو:** فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و مشغول به تحصیل است.
5. **حضور:** منظور شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می‌کند.
6. **غیرحضور:** منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیتهای آموزشی الزامی نیست.
7. **نیمه‌حضور:** منظور شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیرحضور انجام می‌شود.

8. **راهنمای آموزشی:** عضو هیئت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش‌آموختگی باشد.
9. **برنامه درسی:** منظور مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.
10. **واحد درسی:** میزان درسی است که مفاد آن به صورت هر واحد نظری 16 ساعت، عملی یا آزمایشگاهی 32 ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) 48 ساعت، کارورزی یا کار در عرصه 64 ساعت و کارآموزی 120 ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
11. **درس جبرانی:** درسی است که با تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.
12. **رشته تحصیلی:** یکی از شعب فرعی از گروه‌های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه‌های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد.
13. **گرایش تحصیلی:** هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد به طوری که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از 7 درصد کل واحدهای رشته کمتر و از 30 درصد کل واحدها بیشتر باشد.
14. **دوره کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن 68 واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.
15. **دوره کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش‌آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن 68 واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.
16. **دوره کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن 130 واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.
17. **دوره کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن 68 واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.
18. **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته‌بندی می‌شود.
19. **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیئت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه‌اندازی آن رشته تحصیلی، در دانشگاه تشکیل می‌شود.

20. **شورای آموزشی:** یکی از شوراهاى تخصصى اولین سطح سیاست‌گذارى بخشى دانشگاه مى‌باشد که در حوزه معاونت آموزشى و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشى تشکیل مى‌شود و نسبت به سیاست‌گذارى و برنامه‌ریزى به منظور ایجاد هماهنگى در امور اجرايى در بخش مربوط و ارائه به شوراى دانشگاه و هیئت‌رئیس اقدام مى‌نماید. شوراى آموزشى مى‌تواند اختیارات مشخص شده در این آیین‌نامه را به گروه آموزشى یا کمیته منتخب تفویض کند.

21. **دانش آموخته:** فردى است که یکى از دوره‌هاى تحصیلى را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلى مربوط را دریافت کرده باشد.

22. **نیمسال تحصیلى:** هر نیمسال تحصیلى شامل 16 هفته آموزش و 2 هفته امتحانات پایانى است.

23. **دوره تابستان:** شامل 6 هفته آموزش و 1 هفته امتحانات پایانى است.

ماده 3- شرایط عمومى و اختصاصى ورود به دوره

3-1. داشتن شرایط عمومى ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.

3-2. احراز توانمندی علمى مطابق مصوبات وزارت.

ماده 4- نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنى بر نظام واحدی و به زبان فارسى انجام مى‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسى مصوب شوراى عالی برنامه‌ریزى آموزشى را منحصراً برای دانشجویان خارجى در صورتى که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط به زبان انگلیسى ارائه نماید .

ماده 5- دانشگاه موظف است، برنامه‌هاى آموزشى و درسى مصوب شوراى عالی برنامه‌ریزى آموزشى وزارت را برای دوره‌اى که در آن با مجوز شوراى گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است اجرا نماید.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحدهاى درسى هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومى به جز دروس مجموعه معارف اسلامى و فارسى عمومى به صورت الکترونیکی (مجازى) با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهاى مصوب وزارت ارائه نماید.

ماده 6- دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده 7- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل 12 و حداکثر 20 واحد درسی انتخاب کند. حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان 6 واحد درسی است .

تبصره: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل 17 باشد، در اینصورت دانشجو با تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می‌تواند حداکثر تا 24 واحد درسی اخذ نماید.

تبصره 2: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر، برای دانش‌آموختگی، حداکثر 24 واحد درسی باقی داشته باشد بشرطی که میانگین کل وی بالای 10 باشد، می‌تواند تا 24 واحد درسی اخذ نماید.

تبصره 3: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر 8 واحد درسی دانش‌آموخته شود، با تأیید گروه آموزشی می‌تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره 4: دانشجو هم‌زمان نمی‌تواند از مفاد تبصره 2 و 3 این ماده استفاده کند.

تبصره 5: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از 12 واحد درسی برسد در اینصورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره 1 همین ماده) بی‌تأثیر است (به عبارت دیگر در شرایط مذکور اگر میانگین دانشجو کمتر از 12 شد مشروط نیست و اگر 17 و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی‌شود).

ماده 8- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش‌آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد با تأیید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره‌های 2 و 3 ماده 7) می‌تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی - نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می‌تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به مدرس اخذ نماید.

ماده 9- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تأخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب برعهده گروه آموزشی است .

تبصره: دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده 10- تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر 6 واحد می باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر 14 است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیر مرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده اند حداکثر 20 واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

ماده 11- آموزش رایگان برای هر دانشجوی، در هر دوره تحصیلی صرفاً یک بار و در یک رشته تحصیلی امکان پذیر است.

ماده 12- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب واحد مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیئت امنای دانشگاه می باشد.

ماده 13- دانشجوی مشمول این آیین نامه می تواند در دوره های غیرحضورى که منتهی به مدرک تحصیلی می شود مطابق مصوبات مربوط، به صورت هم زمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل هم زمان دانشجویان استعدادهای درخشان بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می شود.

ماده 14- برنامه ریزی و تصمیم گیری در باره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره طبق شیوه نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می شود.

ماده 15- مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته 2 سال و در دوره های کارشناسی پیوسته 4 سال است.

تبصره 1: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر 1 نیمسال برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر 2 نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجوی در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره 2: هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیئت امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می‌شود.

ماده 16- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجوی در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می‌شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره 1: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره 2: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرایی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب با پروژه ارائه می‌شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آن‌ها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد ناتمام تلقی می‌شود. قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه‌نامه ماده 14 انجام می‌شود.

ماده 17- حضور دانشجوی در تمام جلسات درس دوره‌های حضوری الزامی است .

تبصره 1: اگر دانشجوی در درسی بیش از $\frac{3}{16}$ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجوی به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیر موجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب 12 واحد در طول نیمسال برای دانشجوی الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزء سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره 2: در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجوی و تأیید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره 3: دانشجوی می‌تواند با رعایت مفاد تبصره 1 این ماده در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجوی کمتر از 12 واحد نشود.

ماده 18- حداقل نمره قبولی در هر درس 10 است.

تبصره 1: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجوی، فقط ثبت و باقی می‌ماند، اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره 2: گذراندن دروس با استفاده از تبصره 1، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجوی در نیمسال‌های قبل را ختشی نمی‌کند.

تبصره 3: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

ماده 19- چنانچه میانگین نمرات دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی کمتر از 12 باشد دانشجوی در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا 14 واحد درسی انتخاب کند.

تبصره: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته 2 نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته 3 نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد از تحصیل محروم می‌شود.

ماده 20- دانشجوی می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته 1 نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر 2 نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره 1: مدت مجاز مرخصی زایمان، 2 نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است .

تبصره 2: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی حداکثر 2 نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است .

تبصره 3: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند مأموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا 2 نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره 4: دانشجوی می‌تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی‌های مذکور در این ماده و تبصره‌های مندرج در آن بهره‌مند شود.

ماده 21- ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

تبصره: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده 22- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است برای یک بار و تا 2 ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

ماده 23- دانشجوی دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد.

الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه.

ب) موافقت گروه آموزشی مبدأ و مقصد و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه.

ج) کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی‌ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور.

د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده.

تبصره: دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یک بار می‌تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

ماده 24- تغییر رشته، از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیردولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیرحضوری به نیمه‌حضوری و حضوری ممنوع است ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره، از طریق بدون آزمون می‌باشد به رشته‌هایی که پذیرش در آن‌ها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده 25- تغییر رشته دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده 23 امکان‌پذیر است.

ماده 26- میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین‌نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت انجام می‌شود.

ماده 27- انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد 25، 26، 27 و 28) و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد فقط برای یک بار امکان‌پذیر است.

ماده 28- معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو بر اساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصره 1: به ازای هر 12 تا 20 واحد از دروس معادل‌سازی شده، 1 نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

تبصره 2: معادل‌سازی دروس صرفاً در شیوه‌های آموزشی هم عرض زیر صورت می‌گیرد.

الف) واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه‌حضوری یا غیرحضوری.

ب) نیمه‌حضوری، به نیمه‌حضوری و غیرحضوری.

ج) غیرحضوری به غیرحضوری.

ماده 29- ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، داشتن میانگین کل حداقل 12 در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از 12 باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر 20 واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از 12 گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل 12 برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند، در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود.

ماده 30- در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل 68 واحد درسی (شامل حداکثر 10 واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی 12 یا بالاتر باشد، در این صورت می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت

کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره 1: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد، در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می‌دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس 12 یا بالاتر شود.

تبصره 2: صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بدون دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می‌شود.

ماده 31- تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده 32- مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و هر گونه پاسخ‌گویی قانونی مترتب بر آن، بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده 33- این آیین‌نامه در یک مقدمه و 33 ماده و 34 تبصره، در جلسه شماره 859 مورخ 1393/12/16 به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی 1393-94 و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین‌نامه شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم‌الاجرا است و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مغایر با آن لغو و بلااثر اعلام می‌شود.